

Teza: Przedawnienie dyscyplinarne przy zatarciu skazania

Zatarcie skazania w trybie art.76 k.k. za przestępstwo, którego znamiona zawiera przewinienie dyscyplinarne, nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia przez sąd dyscyplinarny postępowania dyscyplinarnego o taki czyn przeciwko radcy prawnemu, bowiem przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie może nastąpić wcześniej niż upływ okresów wskazanych w art.101 k.k. i art.102 k.k. (Postanowienie SN z dnia 4 stycznia 2011r. SDI 32/10).

Sygn. akt WO-14/15

ORZECZENIE

z dnia 26 stycznia 2016 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie

następującym:

Przewodniczący: SWSD Jarosław Sobotka

Sędziowie: SWSD Emilia Wanda Małkowska

SWSD Elżbieta Kucharska /sprawozdawca/

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Krzysztofa Bodio po rozpoznaniu 26 stycznia 2016

r. na rozprawie sprawy radcy prawnego M. K.

obwinionego o czyny z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.6 ust.2 kodeksu Etyki Radcy Prawnego i z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy w zw. z art.27 ust.7 i art.30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu odwołania obwinionego

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach z dnia 9 grudnia 2014 r sygn. akt D 22/K/2014

orzeka:

1.

uchyla pkt 4 orzeczenia i na podstawie art.17 § 1 pkt 6 k.p.c. w zw. z art.74¹ ustawy o radcach prawnych w zakresie pkt 4 postępowanie umarza,

2.

zmienia pkt 3 orzeczenia w ten sposób, że miejsce kary pieniężnej w kwocie 2.000 zł orzeka karę upomnienia,

3.

w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy,

4.

zasadza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w zryczałtowanej wysokości 1.500 zł (słownie: jeden tysiąc pięćset zł) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 9 grudnia 2014 r. wydanym w sprawie sygn. akt D 22/K/2014 przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach uznał radcę prawnego M. K. w pkt I winnym tego, że:

1.

w dniu 26 stycznia 2011 roku około godziny 19.50 w G. na ulicy (...), będąc w stanie po użyciu alkoholu 0,15 mg/l kierował samochodem marki BMW 5 o nr rej. (...), za co prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G. III Wydział Karny z dnia 3 marca 2011 roku, sygn. akt(...) skazany został na mocy art. 87 § 1 k. w. na karę 800 /osiemset/ zł grzywny oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy,

tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t. j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas pięciu lat i na podstawie art.65 ust.2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych orzekł dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas pięciu lat;

2.

w dniu 1 lutego 2012 roku w Ł., woj. (...), kierował samochodem osobowym marki BMW nr rej. (...) po drodze publicznej, będąc w stanie nietrzeźwości, mając I-sze badanie 0,28 mg/l, II-gie badanie 0,26 mg/l, III-cie badanie 0,26 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, za co prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. Wydział Karny z dnia 29 czerwca 2012 roku, sygn. akt (...) skazany został na mocy art.178a § 1 k.k. na karę grzywny w wysokości 50 /pięćdziesiąt/ stawek dziennych, ustalają wartość jednej stawki na kwotę 10 /dziesięć/ zł oraz zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres jednego roku,

tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t.j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas pięciu lat i na podstawie art.65 ust.2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych orzekł dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas pięciu lat;

3.

w dniu 11 kwietnia 2011 roku o godz. 11.05 na ul. (...) w R. wykroczył przeciwko przepisom o porządku ruchu drogowego na drogach publicznych pozostawiając pojazd marki BMW nr rej. (...) w miejscu, gdzie obowiązuje znak drogowy B-36 „zakaz zatrzymywania się”, za co prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w R. III Wydział Karny z dnia 21 grudnia 2011 roku, sygn. (...)skazany został na mocy art.92 § 1 k.w. w zw. z § 28 ust.2 rozporządzenia Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31.07.2002 roku w sprawie sygnałów i znaków drogowych na karę grzywny w wymiarze 100 /sto/zł,

tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t.j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 2.000 zł /dwa tysiące złotych/;

4.

w dniu 22 marca 2010 roku około godz.8.35 w G. na ul.(...), jako kierujący pojazdem marki BMW nr rej. (...) nie zastosował się do normy prawnej określonej znakiem drogowym B-36, czyli zakaz zatrzymywania się oraz w dniu 26 marca 2010 roku

około godz.10.15 w G. na ul.(...) jako kierujący pojazdem marki BMW nr rej. (...) nie zastosował się do normy prawnej określonej znakiem drogowym B-36, czyli zakaz zatrzymywania się, za co prawomocnym wyrokiem Sądu rejonowego w Gliwicach III Wydział Karny z dnia 11 lipca 2011 roku, sygn. akt (...) skazany został na mocy art.92 § 1 k.w. na karę grzywny w wymiarze 600 /sześćset/zł, tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t.j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę pieniężną w kwocie 2.000 zł /dwa tysiące złotych/;

5.

w maju 2012 roku w G., reprezentują C. P. w toczącym się postępowaniu administracyjnym przed Wojewodą (...) uchybił terminowi do wniesienia odwołania od decyzji Wojewody (...) z dnia 04.05.2012 r znak (...)(...) uniemożliwiając w ten sposób C. P. możliwość zaskarżenia niekorzystnej dla nie decyzji,

tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t.j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę nagany z ostrzeżeniem i na podstawie art.65 ust.2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych orzekł dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas pięciu lat;

6.

w dniu 02.09.2013 r w Z. uczestniczą w prowadzonych przez Komornika Sądy Rejonowego w Z. czynnościach egzekucyjnych przeprowadzonych w mieszkaniu dłużniczki M. J. groził dłużniczce uzyskaniem od Prokuratora nakazu rewizji i zgłoszeniem do prokuratury doniesienia uzyskiwaniu nieujawnionych dochodów,

tj. o czyn z art.64 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych /t.j. Dz.U. z 2014 r, poz.637 ze zm./ w zw. z art.6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art.65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych wymierzył mu karę nagany z ostrzeżeniem i na podstawie art.65 ust.2b ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych orzekł dodatkowo zakaz wykonywania patronatu na czas pięciu lat.

W pkt II orzeczenia radca prawny M. K. został obciążony kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 1.102,60 zł.

Przedmiotowe orzeczenie zostało zaskarżył w całości obwiniony, zarzucając mu:

- odnośnie czynu opisanego w pkt 1 naruszenie prawa materialnego poprzez obrazę art.64 ust.1 ustawy o radcach prawnych poprzez przyjęcie, że dopuszczalne jest skazanie radcy prawnego za wykroczenie pomimo, że w dacie orzekania nastąpiło zatarcie skazania, co zdaniem skarżącego narusza fundamentalną zasadę, iż osoba wobec której doszło do zatarcia skazania jest traktowana jako osoba, która danego przewinienia nigdy się nie dopuściła;

- niezależnie od powyższego, odnośnie czynu zarzucanego w pkt 1, w przypadku nie podzielenia wcześniejszego zarzutu, powołując się na art.438 pkt 4 k.p.k. - zarzuca rażąco niewspółmierność orzeczonej kary poprzez orzeczenie kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres aż pięciu lat, podczas gdy całokształt okoliczności wskazuje, że w takiej sytuacji powinna być orzeczona kara pieniężna, ewentualnie kara zawieszenia w wymiarze jednego roku;

- odnośnie czynu opisanego w pkt 2, powołując się na art.438 pkt 4 k.p.k. - zarzuca rażąco niewspółmierność orzeczonej kary poprzez orzeczenie kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres aż pięciu lat, podczas gdy całokształt okoliczności wskazuje, że w takiej sytuacji powinna być orzeczona kara pieniężna, ewentualnie kara zawieszenia w wymiarze jednego roku;

- odnośnie czynu opisanego w pkt 3 i 4, powołując się na art.438 pkt 4 k.p.k. - zarzuca rażąco niewspółmierność orzeczonej kary poprzez przyjęcie, że zaparkowanie pojazdu w miejscu niedozwolonym stanowi naruszenie zasad etyki radcy prawnego, podczas gdy choć naruszenie zasad ruchu drogowego jest z pewnością naganne, to nie może być ono traktowane na gruncie art.64 ust.1 ustawy o radcach prawnych jako zachowanie podlegające odpowiedzialności dyscyplinarnej

zwłaszcza, że za to zachowanie został już ukarany, a zatem karanie po raz drugi za ten sam czyn stanowiłoby naruszenie zakazu podwójnej karalności za jedno zdarzenia.

Obwiniony wniósł o:

- zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia i wymierzenie kary pieniężnej w wymiarze 10.000 zł, ewentualnie
- o zmianę zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie orzeczonej kary i orzeczenie kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu radcy prawnego na okres jednego roku.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 433 § 1 k.p.k. sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach środka odwoławczego, a w zakresie szerszym o tyle, o ile ustawa to przewiduje. W niniejszej sprawie zaistniały podstawy do wyjścia przez Sąd poza granice zarzutów określonych w odwołaniu.

Art.74¹ ustawy o radcach prawnych /tekst jedn. Dz.U.2010 Nr 10, poz.65/ stanowi, że w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisu kodeksu postępowania karnego.

Odnosząc się do zarzutu niedopuszczalności skazania radcy prawnego za przewinienie dyscyplinarne w sytuacji, gdy nastąpiło zatarcie skazania, przytoczy

należy Postanowienie z dnia 4 stycznia 2011 r sygn. akt SDI 32/10, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, że zatarcie w trybie art.76 k.k. skazania za przestępstwo, którego znamiona zawiera przewinienie dyscyplinarne, nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia przez Sąd Dyscyplinarny postępowania dyscyplinarnego o taki czyn przeciwko adwokatowi, bowiem przedawnienie odpowiedzialności zawodowej nie może nastąpić wcześniej niż upływ okresów wskazanych w art.101 k.k. i art.102 k.k. Oczywiście jest, że zgodnie z treścią art.106 k.k. z chwilą zatarcia skazania uważa się je za niebyłe, a wpis o skazaniu usuwa się z rejestru skazanych. Zatarcie skazania jest zatem pewną fikcją prawną i oznacza, że skazanemu ponownie przysługuje status osoby niekaranej. Zdaniem SN trafny jest jednak pogląd, że nie oznacza to, iż zatarcie skazania stwarza niewzruszalne prawne domniemanie niewinności w stosunku do danego czynu. Nie chodzi to bowiem o domniemanie, lecz o fikcję prawną. Trudno tu mówić o domniemaniu, skoro zostało ono już wcześniej obalone prawomocnym wyrokiem. Zatarcie skazania nie oznacza więc anulowania treści wyroku, tj. wyeliminowania go z mocą wsteczną z porządku prawnego jako w ogóle wydanego i nie niweluje też całkowicie wszystkich skutków skazania.

Wszczęcie i prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, a w konsekwencji ukaranie za przewinienie dyscyplinarne ogranicza natomiast art.70 ustawy o radcach prawnych, który w obecnym brzmieniu stanowi, iż :

- nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, jeżeli od czasu popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata,
- w razie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przed upływem terminu, o którym mowa, karalność przewinienia dyscyplinarnego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło pięć lat,
- jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

WSD stwierdza, że w dacie orzekania o przewinieniu dyscyplinarnym opisanym w pkt 4 zaskarżonego orzeczenia, w myśl art.70 ust.2 cyt. ustawy nastąpiło przedawnienie jego karalności. Czyny objęte prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11.lipca 2011 r sygn. akt (...), za które skarżący następnie został pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej miały bowiem miejsce w dniu 22 marca 2010 r i 26 marca 2010 r. W tym stanie rzeczy WSD, wykraczając poza granice zarzutów określonych w odwołaniu, na podstawie art.17 § 1 pkt 6 k.p.k. umarza postępowanie odnośnie czynu opisanego pkt 4 zaskarżonego orzeczenia.

Odnosnie zarzutu rażącej niewspółmierności orzeczonej kary to jest on uzasadniony w części dotyczącej pkt 3 orzeczenia. Zgodzić się trzeba, iż kara pieniężna w kwocie 2.000 zł orzeczona za naruszenie zakazu zatrzymywania jest niewspółmierna do przypisanego obwinionemu czynu. Naruszenie zasad w ruchu drogowym polegające na zaparkowaniu pojazdu w miejscu niedozwolonym również na gruncie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych stanowi zachowanie podlegające

odpowiedzialności karnej, to z całą pewnością kara nie powinna być wyższa od kary grzywny w wymiarze 600 zł wymierzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku.

W tym stanie rzecz należało zmienić pkt 3 orzeczenia w ten sposób, że miejsce kary pieniężnej w kwocie 2.000 zł orzec karę upomnienia.

W pozostałym zakresie odwołanie obwianego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym nie każda nietrafność orzeczenia o karze, ale tylko rażąca niewspółmierność, uzasadnia zmianę orzeczenia o karze. Niewspółmierność rażąca to znaczna, zasadnicza i ewidentna różnica między karą wymierzona a karą sprawiedliwą. O rażącej niewspółmierności kary w rozumieniu art.438 pkt 4 k.p.c. można więc mówić wówczas, gdy orzeczona kara nie uwzględnia w należyłym stopniu dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art.53 k.k.

Odwołanie obwinionego nie zawiera argumentacji świadczącej o tym, że wymierzone kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu są karami niewspółmiernymi w stopniu rażącym. Skarżący nie wskazuje bowiem, aby w sprawie doszło do pominięcia okoliczności wiążących się z dyrektywami wymiaru sprawiedliwości, bądź przekroczonej swobody uznania sędziowskiego.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że wymierzone obwinionemu kary dyscyplinarne zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na okres po pięć lat oraz niekwestionowany w odwołaniu zakaz wykonywania w tych okresach patronatu są adekwatne do przypisanych przewinień dyscyplinarnych, jego postawy po popełnieniu czynów, w tym w toku postępowania dyscyplinarnego.

Trzeba podnieść, iż wprawdzie obwiniony zaskarżył orzeczenie w całości, jednak odnośnie pkt 5 i 6 nie podniósł żadnych zarzutów.

Biorąc powyższe pod uwagę Wyższy Sąd Dyscyplinarny, na podstawie art.437 § 1 i 2 k.p.k. w związku z art.74¹ ustawy o radcach prawnych, orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania Sąd orzekł zgodnie z art.70⁶ ust.1 i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/K/2015.